
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הפרעות אכילה: אתיולוגיה, אבחון, טיפול ומניעה - 3388

תאריך עדכון אחרון 26-10-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רחל בכנר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rachel.bachner@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס יוצגו סוגיות באטיולוגיה, בהערכה ואבחון, בטיפול ובמניעה של הפרעות אכילה, כולל אנורקסיה נרבוזה, בולימיה נרבוזה, ארפיד והפרעת אכילה בולמוסית. יוצגו גישות שונות לטיפול בהפרעות אכילה, כולל טיפול קוגניטיבי התנהגותי, טיפול דיאלקטי התנהגותי, אכילה קשובה, טיפול נרטיבי, גישות פסיכודינמיות, טיפול משפחתי וטיפול בקבוצות. יודגש הצורך בטיפול רב-מקצועי, בגישה רגישה לטראומה וברמות שונות של טיפול (מרפאתי, טיפול יום, אשפוז). נדון גם בנושאים כמו סטיגמה, אוכלוסיות בסיכון, דילמות אתיות, הקשר בין הפרעות אכילה לטראומה, ואתגרים ייחודיים שמטפלים בהפרעות אכילה צריכים לעמוד בהם. כמו כן, נדון בהשפעת התרבות והמדיה על דימוי גוף והפרעות אכילה ובתכניות למניעה. סטודנטים יוזמנו להתבונן בקשר שלהם עם גופם, בהרגלי האכילה שלהם, וביחסם להפרעות אכילה ולהשמנה.

מטרות הקורס:

1. להעניק לסטודנטים ידע על בעיות והפרעות אכילה ועל מצבים נלווים, למשל פוסט-טראומה.
2. להקנות ידע בנושא האטיולוגיה והאבחון של הפרעות אכילה, הטיפול בהן ומניעתן.
3. להפגיש את הסטודנטים עם גישות טיפוליות שונות בהפרעות אכילה ובאפשרויות הטיפוליות הקיימות בארץ ובעולם.
4. להציע הזדמנויות ללמוד על מגוון רחב של סוגיות הנוגעות בתחום של הפרעות אכילה, באמצעות הרצאות פרונטליות, מאמרים מדעיים, סרטונים ותיאורי מקרה.
5. להעלות את המודעות של הסטודנטים לדימוי הגוף, להרגלי האכילה ולעמדות שלהם כלפי הפרעות אכילה והשמנה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להסביר קריטריונים לאבחנה, גורמי סיכון לפיתוח הפרעות אכילה, ולתאר את התמונה הקלינית, המהלך והפרוגנוזה של הפרעות אלה.
2. להבין את ההשפעות הגופניות, הפסיכולוגיות והסוציו-חברתיות של הפרעות אכילה.
3. להעריך את תרומת הטרואומה להתפתות הפרעת אכילה ולשימורן.
4. להסביר כיצד ניתן לטפל בהפרעות אכילה בעזרת גישות טיפוליות כגון טיפול קוגניטיבי התנהגותי, טיפול משפחתי, טיפול דיאלקטי התנהגותי, טיפול נרטיבי, אכילה קשובה וגישות פסיכודינמיות.
5. להמליץ על דרכים אפקטיביות לעבוד עם מתמודדים עם הפרעות אכילה בקבוצות טיפוליות.
6. להבין את חשיבות העבודה בצוותים רב-מקצועיים בטיפול בהפרעות אכילה.
7. להסביר מהן רמות הטיפול השונות בהפרעות אכילה, והאופציות הטיפוליות הקיימות בישראל ובחו"ל.
8. להעריך תכניות מניעה בהפרעות אכילה.
9. לדון בנושאים שנויים במחלוקת הקשורים להפרעות אכילה, כמו גם במגבלות הידע הקיים בתחום.
10. להיות ער להיסטוריה האישית של דיאטות/בעיות אכילה, אמונות/חוקים סביב אוכל ודימוי גוף, ולהשלכות של הללו על האינטראקציות של הסטודנט עם אנשים שמתמודדים עם הפרעות אכילה.

דרישות נוכחות (%) :

הנוכחות ב-70% מהשיעורים לפחות חובה. הנוכחות חובה מהשיעור השני ומאז אפשר להפסיד עד 3

שיעורים. מי שלא מגיע לשיעור מתבקש להודיע מראש למרצה.

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות, סרטונים, דיונים, עבודה בקבוצות קטנות.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

30.10.2019 טעימה ראשונה

היכרות ומבוא להפרעות אכילה (ה"א)

11.2019.6 מהן בכלל ה"א?

אבחנות, חוויה והפרעות נלוות

13.11.2019 מתי ואיך מתחילים טיפול?

סימני אזהרה, זיהוי מוקדם, אינטייק

20.11.2019 מה גורם לה"א?

אטיולוגיה - עם דגש על חוויות טראומטיות

27.11.2019 מתי צריך אשפוז?

רמות טיפול ועבודה בצוות רב-מקצועי

12.2019.4 האם יש מקום לטיפול בכפיה?

דילמות אתיות וטיפול רגיש טראומה בה"א

11.12.2019 סיפור אישי: גב' רעות (הומינר) ישראלי, מתמודדת לשעבר

18.12.20 מה עוזר (ומה לא עוזר) בחדר הטיפול?

סוגיות בטיפול פרטני בה"א

25.12.2019 חג המולד - אין שיעור

1.20.1 איך מטפלים בה"א?

גישות טיפוליות: זרקור על טיפול דינמי ועל טיפול מבוסס-משפחה (FBT)

1.2020.8 סיפור אישי: גב' ג'ודי קרסנה, אמה לבת עם ה"א

15.1.2020 האם ניתן להחלים מה"א?

מבט על החלמה

22.1.2020 מהו המקום של אכילה בטיפול בה"א?

אכילה קשובה וליווי של ארוחות

חומר חובה לקריאה:
הקריאה תועלה לאתר המודל.

חומר לקריאה נוספת:
יועלה לאתר המודל.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 85 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %
יומן אישי (בחירה) אפשרות ל-5-1 נקודות בונים

מידע נוסף / הערות:
תכנית מפורטת יותר כולל פרטים נוספים על דרישות הקורס תועלה למודל